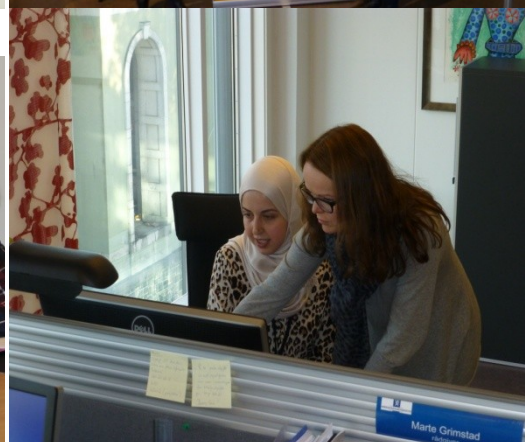

Årsrapport fra OK stat Oktober 2014

Innholdsfortegnelse

1.	Eableringsfase.....	side 2
1.1	Kontorsted ved Norsk Jernbaneskole.....	side 3
1.2	Vurderinger og anbefalinger.....	side 3
2.	Besøksvirksomhet og medlemskap til OK stat.....	side 3
2.1	Departementene.....	side 3
2.2	Underliggende virksomheter.....	side 4
2.3	Oppsummering.....	side 5
3.	Formidling av lærlinger våren 2014.....	side 6
3.1	Departementene.....	side 6
3.1.1	Felles annonsering.....	side 6
3.1.2	Felles rekrutteringsdag.....	side 6
3.1.3	Erfaringer med formidlingen/rekrutteringen til departementene....	side 7
3.2	Underliggende virksomheter.....	side 8
3.3	Vurderinger og anbefalinger.....	side 10
3.4	Totalt tegnede lærekontrakter med OK stat.....	side 11
3.4.1	Flere nøkkeltall.....	side 11
3.5	Vurderinger og anbefalinger.....	side 12
4.	Samlinger for instruktører/faglige ledere og lærlinger.....	side 13
4.1	Vurderinger og anbefalinger.....	side 13
5.	Oppfølging av virksomhetene.....	side 14
5.1	Vurderinger og anbefalinger.....	side 15
5.1.2	Bemanning av OK stat.....	side 15
6.	Strategi for å øke antall lærlinger i statsforvaltningen.....	side 15
7.	Fagskoleutdanning i veiledning av lærlinger.....	side 15
7.1	Vurderinger og anbefalinger.....	side 16
8.	Vedlegg.....	side 17
8.1	Antall lærlinger fordelt på statlige virksomheter i Oslo og Akershus	side 17
8.1.1	Medlemsbedrifter	
8.1.2	Statlige virksomheter i Oslo og Akershus som ikke er medlem av OK stat	side 18

Rapporten gir en statusbeskrivelse av det første prosjektåret med å etablere et statlig opplæringskontor for lærlinger i Oslo og Akershus. I tillegg til å gi en beskrivelse av de ulike prosesser og erfaringer i etableringsfasen, er rapporten ment å være et grunnlagsdokument i evalueringen av prosjektet.

1. Etableringsfase

OK stat hadde oppstart 24.06.2014. Arbeidet det første året kan deles opp i fire faser:

Etablering:

- Ordne alt det praktiske med kontor, innredning etc.
- Kartlegge omfanget av lærlinger i statlige virksomheter i Oslo og Akershus
- Lage fremdriftsplan for arbeidet
- Utarbeide vedtekter for opplæringskontoret
- Organisering av arbeidet med OK stat herunder å etablere Ressursgruppe (KMD, KD og UDIR) og Brukergruppe (representanter for lærebedriftene)
- Søke om godkjenning i Oslo og Akershus som opplæringskontor i tre lærefag: kontor- og administrasjonsfaget, IKT-servicefaget og sikkerhetsfaget
- Utvelgelse og opplæring i elektronisk opplæringsplattform
- Utvikle generell opplæringsplan for kontor- og administrasjonsfaget og IKT-servicefaget. Opplæringsplan for sikkerhetsfaget avventes til en får innledet et samarbeid med Sikkerhetsavdelingen til Departementenes Sikkerhets- og Serviceorganisasjon (DSS).

Profilering og markedsføring:

- Lansering av opplæringskontoret i august 2013
- Profileringspakke utarbeidet: logo, slagord, rollup, T-skjorter med logo og slagord, visittkort, brevark etc
- Egen hjemmeside ble lansert 1. februar 2014
- Markedsføring av statens som arbeidsgiver på yrkesmesse i Oslo Spektrum og Lillestrøm Arena november 2013
- Aktuelt navn i Utdanningsnytt juni 2013
- Nyhet på hjemmesiden til Utdanningsetaten i Oslo

Forankring og nettverksbygging

- Informasjon gitt om OK stat på personalledernetverket for dep – mai 2013
- Deltakelse og info om OK stat på personallederkonferansen for statlige virksomheter – sept. 2013
- Melde seg inn i aktuelle nettverk for opplæringskontor

Driftsfase

- Besøke virksomheter og tegne medlemskap

- Innlede samarbeid og besøke skoler i Oslo og Akershus, etter hvert også enkelte skoler i Buskerud, som har Utdanningsprogrammet Service og samferdsel og IKT-servicefaget
- Tegne lærekontrakter
- Arrangere kurs/samlinger for lærlinger, instruktører og faglige ledere
- Delta på messer, relevante konferanser etc
- Generell saksbehandling med mer

1.1 Kontorsted ved Norsk Jernbaneskole

I grunnlagsdokumentet for etableringen av et eget statlig opplæringskontor ble det bestemt å leie lokaler ved Norsk Jernbaneskole. Dette for å samlokalisere opplæringskontoret med et annet statlig opplæringskontor, Opplæringskontoret for Jernbanesektoren (OKJ). OKJ er et veldrevent opplæringskontor med to ansatte og med ca 220 lærlinger.

1.2 Vurderinger og anbefalinger om kontorsted

OK stat mener valget av kontorplassering i en startfase har vært vellykket. Det har vært meget nyttig å dele kontorlandskap med et annet etablert opplæringskontor og ikke minst ha et lite nettverk rundt seg, både faglig og sosialt.

Utfordringen med kontorsted oppe på Grorud er at det går svært mye reisetid til møtevirksomhet da de aller fleste virksomhetene ligger i sentrum.

OK stat vil derfor anbefale at en fra 2015 finner et kontorlokale i sentrum med nær tilgang til all offentlig kommunikasjon. I tillegg til å ivareta behovet om bedre tilgjengelighet er det også viktig at en velger kontorlokaler som ivaretar behovet for et faglig nettverk og tar høyde for økt bemanning av kontoret.

2. Besøksvirksomhet og medlemskap til OK stat

2.1 Departementene

Av departementene har OK stat besøkt 13 av 15 departementer i tillegg til Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon (DSS). Samferdselsdepartementet og Forsvarsdepartementet har foreløpig takket nei til besøk, da det ikke har vært aktuelt med inntak av lærlinger i 2014. Dette ble begrunnet ut fra mangel på kontorplass og særskilte krav til sikkerhet og sikkerhetsavklaring som er krevende å gjennomføre for lærlinger. Det samme gjelder ved Statsministerens kontor som også viser til at kontoret ikke er

dimensjonert for å kunne ta inn lærlinger eller praktikanter og gi disse tilstrekkelig og forsvarlig oppfølging.

Av de øvrige departementene er det ett departement, Finansdepartementet, som ikke ønsker medlemskap til OK stat. De begrunner dette med at de ikke ønsker å gå inn i en felles ordning for inntak av lærlinger med felles annonsering eller felles rekrutteringsdag. Videre mener de at de har et godt samarbeid med Utdanningsetaten i Oslo for utvelgelse av kandidater og ønsker å videreføre dette samarbeidet.

Hovedinntrykket til OK stat etter disse besøkene er at de fleste departement ønsker å bidra i arbeidet med å ta et større samfunnsansvar i å ta inn lærlinger. Flere departementer peker på utfordringer i å gi en allsidig og god opplæring, og som krever et samarbeid med andre departementer. Her vil spesielt DSS få en sentral rolle i et slikt samarbeid. OK stat har innkalt til et møte 22.10.14 med representanter for departementer som har erfaringer med lærlinger og representanter fra departementer som ennå ikke har hatt lærlinger. Målet med møtet er å dele erfaringer og få satt ned en arbeidsgruppe sammen med OK stat for å lage en felles opplæringsplan hvor en vil rullere mellom ulike departementer og/eller at lærlingene er innom DSS for å få dekket opp hele opplæringsplanen. Det varierer noe fra departement til departement hvor mye av de kontortekniske oppgavene som er overført til DSS og dermed hvilket behov de har for en slik rulling. Olje- og energidepartementet er et eksempel på et departement som i følge dem selv i de siste årene har jobbet mye med å effektivisere sine tjenester, og de aller fleste kontor- og administrasjonsoppgaver er overført til DSS. Det vil være typiske forværelsesoppgaver som for eksempel telefon, møtebestillinger, teknisk ansvarlig for seminar og konferanser, klargjøre reiseregninger og faktura etc for attestering etc.

Det er et uttalt mål at alle departementene i løpet av prosjektperioden skal ha tatt i mot lærlinger. *Kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen uttalte på OK stat sin første fellessamling 28. februar for lærlinger, instruktører og faglig ledere, at det er et mål at alle departementer skal ha lærling/er i løpet av 2015. Det vises også til målet i samfunnskontrakten om å øke antallet lærlinger med 20 % innen utgangen av 2015 sammenlignet med nivået i 2011.*

En felles opplæringsplan i samarbeid med DSS vil være avgjørende for om en vil nå denne målsettingen.

2.2 Underliggende virksomheter

OK stat har så langt besøkt 13 underliggende virksomheter, og vil fortsette denne besøksrunden utover høsten.

Av disse har fire virksomheter inntil videre takket nei til medlemskap. (Økokrim, Statens Pensjonskasse, Fylkesmannen i Oslo og Akershus og Utdanningsdirektoratet)

Økokrim har i mange år hatt lærlinger i IKT-servicefaget. De driver aktivt med rekruttering via deltakelse på messer, god kontakt med videregående skoler og ser ut til å ha et godt opplegg for sine lærlinger. Erfaringsvis får de også svært mange søkere og er en attraktiv virksomhet å få lære plass i. I utgangspunktet mener de at de har etablert et godt system for sine lærlinger. De vurderer å ta inn en lærling i kontor- og administrasjonsfaget fra 2015 og vil da vurdere et medlemskap på ny.

Statens Pensjonskasse (SPK) har i dag én lærling i kontor- og administrasjonsfaget. De vurderte muligheten for å ta inn en lærling i IKT-servicefaget fra høsten 2014, men bestemte seg for å avvente til 2015. SPK ser da fordelene med et eventuelt medlemskap til OK stat. SPK har hatt lærling i kontor- og administrasjonsfaget over mange år og mener de har et godt system for oppfølging av lærlinger i dette faget, og ser derfor ikke samme nytteverdien med et medlemskap til OK stat for dette faget.

Fylkesmannen i Oslo og Akershus har to lærlinger i KA-faget. Utdanningsdirektoratet har 4 løpende lærekontrakter i kontor- og administrasjonsfaget. I tillegg avla en lærling fagprøven i IKT-servicefaget våren 2014.

2.3 Oppsummering

Et stort flertall av både departementer og de underliggende virksomheter er positive til et medlemskap til OK stat. Samtidig kan det se ut som at det er en sammenheng mellom manglende forankring av oppfølging av samfunnskontrakten og behov/nødvendighet om medlemskap til OK stat. Enkelte virksomheter kan også være noe mer avventende til medlemskap hvis de har gode etablerte systemer for oppfølging av lærlinger og/eller har opparbeidet et sterkt eierskap til arbeidet.

Isolert sett ser OK stat at store virksomheter som har hatt lærlinger over en lengre periode, har de nødvendige forutsetninger til å bli en god selvstendig lærebedrift. Samtidig reiser det at de etablerte virksomhetene velger å stå utenfor et medlemskap til OK stat en prinsipiell diskusjon. Bør disse virksomhetene som har god og lang erfaring med å ha lærlinger delta i det fellesskapet det er å være med i satsningen med å få etablert et opplæringskontor for statsforvaltningen? Formålet med denne satsningen er en oppfølging av samfunnskontrakten og å øke antall lære plasser med 20 % innen 2015. De etablerte virksomhetene vil være en viktig ressurs i denne satsningen, både i forhold til erfaringsutveksling og den signalverdien et medlemskap gir ved å være med å bygge opp et eget statlig opplæringskontor som har som mål å øke antall lærlinger i statsforvaltningen.

Når en majoritet av de statlige virksomhetene har valgt å bli medlem av opplæringskontoret, mener OK stat dette skyldes flere årsaker:

- OK stat dekker et behov som ikke har vært der, som å få en møteplass for erfaringsutvekslinger, tilbud om kurs og etterutdanning, støtte og veiledning til å lage

interne opplæringsplaner, verktøy, råd og veiledning for å forbedre kvaliteten på opplæringen.

- Lærlingene får et større faglig og ikke minst sosialt nettverk som lærlingen gir uttrykk for å ha stor glede av.
- En god samtalepartner/støttespiller i arbeidet med å tilrettelegge for en best mulig opplæring av lærlingene
- Mange virksomheter føler på de føringer som ligger til oppfølging av samfunnskontrakten også er å bli medlem av OK stat
- Føler identitet til å være med i det fellesskapet som et statlig opplæringskontor gir
- God hjelp i rekrutteringsarbeidet

De virksomhetene som har valgt å takke nei til et medlemskap/avventende til et medlemskap begrunner dette med:

- Har en veletablert organisering og oppfølging av sine lærlinger og ser ingen umiddelbar nytteverdi å bli medlem av OK stat
- Mister noe av sin kompetanse i arbeidet med lærlinger, ved at OK stat overtar deler av oppgavene som de har som selvstendig lærebedrift
- Mister statusen som selvstendig lærebedrift, da de fra fylkeskommunen får godkjenning *som medlemsbedrift* til OK stat

Pr i dag har 19 virksomheter tegnet medlemskap til OK stat.

3. Formidling av lærlinger våren 2014

3.1 Departementene

3.1.1 Felles annonsering

Departementene publiserte medio februar en fellesannonse om ledige læreplasser i kontor- og administrasjonsfaget og IKT-servicefaget med søknadsfrist 1. mars. Annonsen ble publisert både på www.regjeringen.no under ledige stillinger, www.finn.no www.nav.no og www.okstat.no. Målet var at det skulle føre til at departementene ville få godt kvalifiserte søkere fra flere fylker til å søke på de ledige læreplassene. Tidligere har departementene valgt ut aktuelle kandidater til intervju etter at de hadde mottatt søkerlistene fra Utdanningsetaten i Oslo, ca medio mars.

3.1.2 Felles rekrutteringsdag

Som en pilot ble det også planlagt en felles rekrutteringsdag fredag 6. mars. Piloten ble i første omgang begrenset til kontor- og administrasjonsfaget (KA-faget). Målet var både å

effektivisere rekrutteringsarbeidet samtidig som at departementene fremstod samlet i rekrutteringen av lærlinger. Med en slik felles rekrutteringsdag ble det lagt opp til at departementene som deltok på denne dagen, i fellesskap på slutten av dagen, skulle bestemme hvilke kandidater som skulle tilbys læreplass og til hvilket departement. Departementene ville med dette kunne tilby læreplasser allerede en uke etter søknadsfristens utløp og ville sannsynligvis kunne formidle tilbud om læreplasser over en måned tidligere enn tidligere år.

3.1.3 Erfaringer med formidlingen/rekrutteringen til departementene

Noe overraskende fikk vi på fellesannonsen til departementene for få kvalifiserte søkere til læreplass i kontor- og administrasjonsfaget, slik at felles rekrutteringsdag ble avlyst. Isteden valgte departementene i fellesskap å gjennomføre vanlige intervjuer med de 4-5 kvalifiserte kandidatene som hadde søkt på læreplass.

Til IKT-servicefaget var det et betydelig bedre søkegrunnlag.

Etter at hele rekrutteringsprosessen ble avsluttet var det fem departementer som fikk tilsatt en lærling hver. I kontor- og administrasjonsfaget ble det tilsatt en lærling i Nærings- og fiskeridepartementet (NFD), i Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) og i Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD).

I IKT-servicefaget ble det tilsatt en lærling i Justis- og beredskapsdepartementet og en lærling hos Departementenes Sikkerhets- og serviceorganisasjon (DSS).

Landbruks- og matdepartementet (LMD) og DSS fikk *ikke* tilsatt lærlinger i kontor- og administrasjonsfaget.

I og med at den planlagte rekrutteringsdagen ble avlyst og det ble behov for å fortsette intervjuene tok dette noe lengre tid enn planlagt. Det medførte at mange av de kvalifiserte søkerne som stod på Vigo listen til Oslo og Akershus fikk tilbud om læreplass andre steder. OK stat fikk imidlertid tilsendt søkerlistene fra Buskerud fylkeskommune som bidro til at flere fikk tilbud om læreplass.

Årets rekrutteringsprosess vil bli evaluert sammen med de involverte departementene for å se hvilke eventuelle endringer en bør gjøre for neste års rekruttering.

Lærlinger i departementene:

Inntak av lærlinger i 2014:

Departement	Kontor- og administrasjon	IKT-service	Hjemfylke
HOD	1 lærling		Oslo
JD		1 lærling	Akershus
KMD	1 lærling		Oslo
NFD	1 lærling		Oslo
DSS*		1 lærling	Buskerud

I dag har følgende departementer lærlinger:

Departement	Kontor- og administrasjon	IKT-servicefaget	Hjemfylke
AD	1 lærling (ferdig 2015)		Oslo
FD		1 lærling (ferdig 2014)	Oslo
HOD	1 lærling (ferdig 2014)		Oslo
KMD	2 lærlinger (ferdig 2015)		Oslo
KD	3 lærlinger (ferdig 2015)		Oslo

Fra høsten 2014 vil det være 11 lærlinger fordelt på 7 departementer inkludert DSS.

Og som nevnt innledningsvis i notatet er det et uttalt mål at alle departementene skal ha en eller flere lærlinger i løpet av 2015. Skal en lykkes med dette er det behov for å lage en felles opplæringsplan i samarbeid med DSS. OK stat har innkalt til et første møte om dette 22.10.2014.

3.2 Underliggende virksomheter

Følgende underliggende virksomheter tar inn lærlinger i 2014:

(Innenfor OK stat sitt ansvarsområde) – Listen kan være noe ufullstendig da OK stat pr i dag ikke har fått besøkt alle virksomhetene

Virksomheter	KA-faget	IKT-servicefag	Hjemfylke
Arbeids- og velferdsdirektoratet		2 lærlinger	Begge Akershus
DIFI	1 lærling		Buskerud
Lånkassen, Vox, Metrologisk institutt og NUPI	2 lærlinger		Akershus og Buskerud
Høgskolen i Oslo og Akershus	2 lærlinger		Oslo og

			Buskerud
Skatteetatens IT- og servicepartner		2 lærlinger	Begge Akershus
Statens Vegvesen (Vegdirektoratet)		1 lærling	?
Utdanningsdirektoratet**	2 lærlinger	?	Hordaland/Oslo og Buskerud
Økokrim**		1 lærling	Buskerud
Kulturrådet	1 lærling		Buskerud

** Økokrim og Udir er ikke medlem

Lærlinger i de underliggende virksomheter i dag:

(Innenfor OK stat sitt ansvarsområde)

Virksomheter	Kontor- og administrasjon	IKT-servicefag
Den norske stats husbank**	1 lærling (ferdig 2014)	
Fylkesmannen i Oslo og Akershus**	2 lærlinger	
Høgskolen i Oslo og Akershus	2 lærlinger (1 ferdig i 2014)	
Nasjonalt folkehelseinstitutt**		2 lærlinger
NAV Internasjonalt**	1 lærling (ferdig i 2014)	
NAV Kontroll**	1 lærling (ferdig i 2014)	
NAV Pensjon**	1 lærling (ferdig i 2014)	
NAV Søndre Nordstrand**	2 lærlinger (1 ferdig 2014)	
Oslo politidistrikt**		1 lærling + 1 lærling dataelektroniker
Politiets fellestjenester**		1 lærling
Skatt Øst	1 lærling	
Skatteetatens IT- og servicepartner	1 lærling (ferdig 2014)	1 lærling (ferdig 2014)
Statens Pensjonskasse**	2 lærlinger (1 ferdig 2014)	
Statens Vegvesen** (Vegdirektoratet)		2 lærlinger (1 ferdig 2014)
Statsbygg		2 lærlinger
Utdanningsdirektoratet**	4 lærlinger (2 ferdig 2014)	1 lærling (ferdig 2014)
Vox		1 lærling
Økokrim**		2 lærlinger (1 ferdig 2014)

** Ikke medlemmer av OK stat

NAV hadde gjennom sine 4 virksomheter, NAV Internasjonalt, NAV Kontroll, NAV Pensjon og NAV Søndre Nordstrand 5 lærlinger hvor fire av dem avla fagprøven sommeren 2014. OK

stat har ennå ikke besøkt disse virksomhetene, men har registrert fra årets formidlingstall fra Utdanningsetaten i Oslo, at lærlingene som avla fagprøven sommeren 2014, ikke er blitt erstattet med nye lærlinger fra høsten 2014. Dette er en betydelig nedgang som er noe bekymringsfullt.

3.3 Vurderinger og anbefaling

Det er forhold som tyder på at enkelte virksomheter er avhengig av sentrale føringer for å forplikte seg.

OK stat er kjent med at det varierer fra departement til departement om det legges administrative føringer for inntak eller vurderinger av inntak av lærlinger i tildelingsbrevene. Kunnskapsdepartementet har for eksempel hatt dette fast i sine ¹tildelingsbrev til sine underliggende virksomheter i de senere årene fra dette var besluttet å være en fellesføring (2010 og 2011). Utdanningsdirektoratet har igjen i sine tildelingsbrev til sine underliggende virksomheter den samme føringen som et administrativt styringskrav.

Det er OK stat sin vurdering og anbefaling at departementene bør samordne seg slik at alle departementene legger inn tydeligere styringskrav i sine tildelingsbrev om *Økning av antall lærlinger i statsforvaltningen*. OK stat har fått tilbakemeldinger på at noen av de underliggende virksomhetene har valgt å ikke ta inn nye lærlinger i 2014, da de ikke har fått føringer på dette fra sitt departement, for eksempel gjennom tildelingsbrevet. Det ser derfor ut til å være et ønsket og nødvendig krav at departementene samordner seg slik at alle departementene legger inn tydeligere styringskrav i sine tildelingsbrev om økning av antall lærlinger i statsforvaltningen. Dette for å kunne få en ytterligere økning eller i det minste opprettholde antall lærlinger i statsforvaltningen. NB! Dette er også foreslått som et tiltak i strategien for å øke antallet lærlinger i statsforvaltningen.

¹ Økning av antall lærlinger i statsforvaltningen

Regjeringen har i samarbeid med partene i arbeidslivet inngått en ny samfunnskontrakt for å få flere læreplasser. Målet er 20 prosent flere godkjente lærekontrakter fra utgangen av 2011 til utgangen av 2015. Målet gjelder for alle sektorer i arbeidslivet samlet og for statlige virksomheter samlet. Virksomhetene skal vurdere hvilke lærefag som kan være aktuelle for virksomheten. På bakgrunn av denne vurderingen bør det, innenfor virksomhetens rammer, legges til rette for inntak av lærlinger med mål om økning av antall lærlinger sammenlignet med 2011. Virksomhetene skal i årsrapporten rapportere om hvilke lærefag som vurderes som aktuelle og antall lærlinger fordelt pr lærefag. Det vises til PM 2011-06 "om oppfølging av arbeidet med å øke antall læreplasser i statsforvaltningen og rapportering av lærlinger i Statens sentrale tjenestemannsregister (SST)". Det vises for øvrig til Statens personalhåndbok, kap. 9.10 *Særavtale om lønns- og arbeidsvilkår for lærlinger og lære kandidater i staten*.

Direktoratet skal følge opp med tilsvarende krav i tildelingsbrevene til underliggende virksomheter og rapportere på deres resultater.

Samtidig er det behov for å diskutere og vurdere hvilke føringer en skal gi i forhold til medlemskap? Som beskrevet tidligere i notatet, er det noen virksomheter som har takket nei eller fremdeles ikke har konkludert om et medlemskap til OK stat.

3.4 Totalt tegnede lærekontrakter med OK stat

Jf. tidligere enighet i referansegruppa om å overføre lærekontraktene fra medlemsbedriftene tegnet i 2013 over til OK stat, ble denne overføringen noe forsinket på grunn av utfordringene knyttet til tildeling av lærlingtilskudd og bruk av organisasjonsnummer.

Dette er nå løst og lærekontraktene til medlemsbedriftene tegnet i 2013 er overført til OK stat med virkning fra 01.07.2014. Lærlingtilskuddet overføres til OK stat første gang for andre halvår, i desember 2014.

Totalt antall lærekontrakter pr i dag:

Tegnede lærekontrakter fra 2013: 9 stk

Tegnede lærekontrakter fra 2014: 15 stk

Sum **24 stk**

3.4.1 Flere nøkkeltall

Av de 15 nye lærekontraktene som er tegnet i 2014 er 8 av disse kontraktene tegnet med virksomheter som tidligere *ikke* har hatt lærlinger, til sammen i 8 virksomheter.

Geografisk spredning av lærekontrakter tegnet i 2014

Av de 15 nye lærekontraktene tegnet fra høsten 2014 fordeler lærlingene seg på følgende fylker:

Oslo: 5 stk

Akershus: 5 stk

Buskerud: 5 stk

Til sammenligning fordelte de 9 lærlingene som tegnet kontrakt i 2013 på følgende fylker:

Oslo: 7 stk

Akershus: 2 stk

Av de totalt 24 lærekontraktene fordeler de seg på:

Kontor- og administrasjonsfaget: 15 lærekontrakter fordelt på 7 gutter og 8 jenter

IKT-servicefaget: 9 lærekontrakter hvor alle er gutter.

Av de 19 medlemsbedriftene er det ingen av disse som tidligere har vært medlem av andre opplæringskontor. Dette bør også være en indikasjon på at det er behov for et eget statlig opplæringskontor.

3.5 Vurderinger og anbefalinger

OK stat finner det lite hensiktsmessig å gjøre prosentvise sammenligninger med det antall lærlinger som var i de statlige virksomhetene pr utgangen av 2011. OK stat begrunner dette med følgende forhold:

- Små tall gjør store prosentvise utslag som nødvendigvis ikke gir et riktig bilde
- OK stat dekker bare deler av fagene i statlige virksomheter
- Fremdeles er det ca halvparten av de statlige virksomhetene innenfor OK stat sitt ansvarsområde som er medlemmer av OK stat

Da gir det i en oppstartfase mer mening å se hvor mange *nye virksomheter* som tar inn lærlinger i forhold til tidligere. OK stat mener derfor at nye virksomheter som tidligere ikke har hatt lærlinger er et like viktig om ikke bedre suksesskriterium, enn å kun måle i antall lærekontrakter. Først i 2016 vil en kunne gjøre reelle sammenligninger med det antall lærlinger OK stat tegnet fra 2014. OK stat mener dette er et viktig bakteppe en bør ta med seg i de videre diskusjoner og sammenligninger en gjør i forhold til om OK stat har vært en vellykket satsning.

Noen kommentarer ut fra nøkkeltallene ovenfor:

Av 19 medlemsbedrifter har 8 virksomheter (42 %) tidligere ikke hatt lærlinger.

Ut fra den geografiske fordelingen av hjemfylke til lærlingene med lærekontrakt tegnet i 2014, ser vi at lærlingene fordeler seg jevnt mellom Oslo, Akershus og Buskerud. I motsetning til tidligere år, ser vi en klar forskyvning om at lærlingenes hjemfylke sprer seg over flere fylker og dermed at virksomhetene har fått et større område å velge ut sine lærlinger fra. Det er allikevel interessant at en 1/3 av kontraktene kommer fra Buskerud. Til sammenligning fordelte lærlingene som fikk lærekontrakt i 2013 seg mellom Oslo (7 stk) og Akershus (2 stk). Årsaken til at lærlingene i 2013 i all hovedsak kom fra Oslo var at virksomhetene rekrutterte lærlingene fra VIGO listene som de fikk tilsendt fra Utdanningsetaten i Oslo.

OK stat anbefalte virksomhetene denne våren om å være tidligere ute med rekrutteringen enn hva som har vært det normale tidligere. Som nevnt fordeler inntaket i 2014 seg nå jevnt mellom Oslo, Akershus og Buskerud. Dette skyldes både at flere virksomheter hadde egne annonser i pressen i tillegg til ulike nettsted og at OK stat fikk tilgang til VIGO-listene til både Akershus og Buskerud i tillegg til Oslo.

Mye tyder på at Buskerud vil bli et viktig fylke for OK stat også videre framover for å finne kvalifiserte søkere til de ledige statlige læreplassene. I følge statistikk fra Utdanningsdirektoratet er det i Buskerud ca 50 % av søkerne som søker yrkesfag. Tallene for Oslo og Akershus er betydelig lavere, henholdsvis ca 30 % i Oslo og 40 % i Akershus. I følge Buskerud fylkeskommune er det også i Buskerud relativt få læreplasser i kontor- og administrasjonsfaget og IKT-servicefaget. Dette fører til at mange elever fra dette fylket søker seg til Oslo og Akershus.

OK stat bør derfor vurdere å søke om godkjenning i Buskerud. Også andre nærliggende fylker bør vurderes om en skal søke om godkjenning i, først og fremst for å få flere kandidater å velge mellom, for eksempel i Oppland (Hadeland). I utgangspunktet er det et kriterium for et opplæringskontor for å bli godkjent i et annet fylke, at det er en eller flere lærebedrifter/virksomheter i dette fylket som ønsker medlemskap til opplæringskontoret.

Dette reiser også en større prinsipiell diskusjon som en bør ta inn i evalueringen av prosjektperioden for OK stat. Bør OK stat videreføres som et landsdekkende statlig opplæringskontor? Hvis det skulle bli aktuelt, så må det komme som et ønske/anbefaling fra andre fylkeskommuner og/eller statlige virksomheter i andre fylker, evt som en politisk føring. Et eksempel på et mulig behov var en tilbakemelding som OK stat fikk på en fagopplæringskonferanse for Agderfylkene nå i april. Begge fylkene sliter med å få deres statlige virksomheter (fylkesmennene ble brukt som et eksempel) til å ta inn lærlinger, og de mente at det ville være meget positivt hvis OK stat søkte om godkjenning også i deres fylker.

Det ville vært interessant å kartlegge hvem og hvor mange statlige virksomheter utenfor Oslo og Akershus som har lærlinger og hvor mange av disse som er medlem av et opplæringskontor. Hvis det viser seg at det er mange statlige virksomheter i andre fylker som ikke har lærlinger, er jo dette et argument for å utvide OK stat utover Oslo og Akershus innenfor de godkjente fagene.

4. Samlinger for instruktører/faglige ledere og lærlinger

OK stat hadde sin første fellessamling for instruktører/faglige ledere 28. februar. OK stat fikk gode tilbakemeldinger på programmet hvor også Kunnskapsministeren hadde en åpningshilsen til forsamlingen. Det var bra oppslutning med ca 70 deltakere. Konferansens hovedtema var å skape engasjement og motivasjon knyttet til å bli en god lærebedrift.

19. juni ble det holdt kurs for instruktører og faglige ledere. Programmet var, etter ønske fra de nye virksomhetene som skal ta inn lærlinger fra høsten 2014 spisset mot instruktørrollen. Kurset ble fulltegnet (23 deltakere) og det er satt opp et oppsamlingskurs 19. september.

4.1 Vurderinger og anbefalinger

Oppslutningen om disse kursene må sies å være meget positivt. Erfaringsvis er det vanskelig å få deltakere på kurs, og disse positive tallene kan være et utslag av at dette tilbudet er helt nytt, men samtidig kan en tolke det som at virksomhetene tar dette samfunnsansvaret på alvor og ønsker å være best mulig forberedt for oppgaven. OK stat har fått gode tilbakemeldinger på program og kursholdere og ser det som helt avgjørende at en også i fortsettelsen vil prioritere *god kvalitet* på disse kursene/samlinger og engasjere dyktige og engasjerende kursholdere/forelesere.

5. Oppfølging av virksomhetene

Ut fra de rammene OK stat har å jobbe etter vil følgende områder bli prioritert i forhold til den kvalitative oppfølgingen av virksomhetene:

- kompetansehevende tiltak til instruktører og faglig ledere
- utvikle nødvendige verktøy for gjennomføring av halvårssamtaler og se til at disse blir gjennomført
- å støtte og gi råd til sine virksomheter og stille opp ved behov
- bruke tid til rekrutteringsarbeid; markedsføre virksomhetene som attraktive lærebedrifter til skoler og elever, delta på stand etc.

På sikt mener OK stat at det vil være en god investering å satse på kompetansehevende tiltak og gjøre virksomhetene best mulig kvalifiserte og selvstendige i selve oppfølgingen av lærlingene.

Av konkrete tiltak som har blitt nedprioritert er trykking av brosjyremateriell for OK stat, jobbe aktivt mot virksomhetene for å ta imot elever i prosjekt til fordypning og innkalle til møte i referansegruppa. En årsak til at en ennå ikke har innkalt til møte i referansegruppa er at det fremdeles er ganske mange underliggende virksomheter som ennå ikke har fått besøk.

I det kommende året 2015 vil de viktigste oppgavene være:

- Administrasjon og oppfølging av tegnede lærekontrakter
- Oppfølging av strategien for å øke antall lærlinger i statsforvaltningen
- Fortsette besøksrunden til de som ikke er besøkt for å informere om OK stat og tilby medlemskap til OK stat
- Rekrutteringsarbeid. Besøke alle videregående skoler i Oslo, Akershus og deler av Buskerud som tilbyr utdanningsprogrammet Service og samferdsel, primært til Vg2 klasser salg, sikkerhet og service og Vg2 IKT-servicefag
- Oppfølging av lærekontraktene gjennom besøk, arrangere kurs og se til at halvårssamtalene blir gjennomført og oppfølging av disse
- Møter i referansegruppa

5.1 Vurdering og anbefalinger

5.1.1 Bemanning av kontoret

For å kunne følge opp virksomhetene på en forsvarlig måte og at en forventer en ytterligere økning av antall lærekontrakter det neste året, vil det ved en eventuell videreføring av OK stat være behov for å styrke bemanningen av kontoret.

KMD og KD jobber også i disse dager med en strategi for å øke antall lærlinger i statsforvaltningen. Flere av tiltakene som foreslås i strategien er oppgaver som OK stat blir bedt om å følge opp. Dette forsterker behovet for styrke bemanningen av kontoret.

6. Strategi for å øke antall lærlinger i statsforvaltningen

Til grunn for beslutningen om å etablere et statlig opplæringskontor var det et krav om å utarbeide en overordnet strategi for å øke antall lærlinger totalt i statsforvaltningen. En vellykket effekt av satsingen på opplæringskontoret vil også være avhengig av at øvrige tiltak også iverksettes.

Som et ledd i å utarbeide denne strategien ble Forsvarets opplæringskontor og Opplæringskontoret for Jernbanesektoren invitert til møte i Ressursgruppa for OK stat 07.05.2014. Her ble de utfordret til å presentere muligheter og utfordringer for ytterligere økning av antall lærlinger i deres sektor.

Som nevnt i pkt 5.1.1 er OK stat tiltenkt en sentral rolle i oppfølgingen av ulike tiltak som foreslås i strategien.

7. Fagskoleutdanning i veiledning av lærlinger

Fagskolen i Oslo og Akershus jobber med et fagskoletilbud i veiledning av lærlinger. Omfanget er planlagt til en halvårshet = 30 fagskolepoeng. De planlegger de å gjennomføre 4 samlinger, torsdag, fredag og lørdag hver samling og med hjemmeoppgave for hver samling.

Prosjektleder for OK stat har deltatt i en referansegruppe til arbeidsgruppa som jobber med planene og har vært med på to møter. nå ute på en høringsrunde og vil i løpet av høsten sendes over til NOKUT for godkjenning til NOKUT. Et tilbud kan eventuelt komme i gang i løpet av 2015.

Innhold:

- 1. Veileders rolle og oppgaver**
 - Roller og ansvar, lov- og regelverk
 - Kvalitet i fagopplæringen
 - Kommunikasjon og veiledningsferdigheter
 - Samarbeid og gruppeprosesser
 - Mottak av lærlinger
- 2. Læreplanverket, vurdering og dokumentasjon**
 - Læreplanforståelse i et helhetlig 4-årig løp
 - Mål og planer
 - Vurdering for læring
 - Gjennomgående dokumentasjon
- 3. Veiledning i praksis**
 - Metoder
 - Veiledning og yrkespedagogikk
 - Konflikthåndtering
 - Tilpasset opplæring
 - Medvirkning, mestring og motivasjon
- 4. Faglig fordyping**

7.1 Vurderinger og anbefalinger

Fagskoleutdanning i veiledning for lærlinger vil være et tilbud som kan være meget interessant for dem som ønsker å fordype seg i fagfeltet. Staten som arbeidsgiver gjennom OK stat bør vurdere om en skal gå aktivt ut og markedsføre tilbudet til de som jobber med og har et faglig ansvar for lærlinger i de statlige virksomhetene. Denne fagskoleutdanningen vil bli relativt grundig og fordypende og vil supplere utdanningen som Høyskolen i Oslo og Akershus tilbyr (minimum 1 års studie) og de helt korte kompetansehevende kursene som fylkeskommunene tilbyr.

NB! I strategien for å øke antall lærlinger i statsforvaltningen er kompetansehevende tiltak til instruktører og veiledere ett av satsningsområdene.

8. Vedlegg

8.1 Antall lærlinger fordelt på statlige virksomheter i Oslo og Akershus

8.1.1 Medlemsbedrifter

Virksomheter	Antall lærlinger	
	Kontor- og adm	IKT-service
Departementer		
Arbeids- og sosialdepartementet	1	-
Helse- og omsorgsdepartementet	1	-
Justis- og beredskapsdepartementet	-	1
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	2	-
Kunnskapsdepartementet	3	-
Landbruks- og matdepartementet	-	-
Nærings- og fiskeridepartementet	1	-
Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon	-	1
Underliggende virksomheter til departementene		
Direktoratet for forvaltning og IKT	1	-
Høgskolen i Oslo og Akershus	2	-
Kulturrådet	1	-
Lånekassen	0,5 ²	-
Meteorologisk institutt*	0,5	-
Arbeids- og velferdsdirektoratet (NAV IKT-avd drift og prod.)	-	2
NUPI – Norsk utenrikspolitisk institutt*	0,5	-
Skatt øst	1	-
Skatteetatens IT- og servicepartner	-	2
Statsbygg	-	2
Vox – Nasjonalt fagorgan for kompetansepolitikk	0,5	1

² Lånekassen, Meteorologisk institutt, NUPI og Vox samarbeider om to lærlinger i KA-faget

8.1.2 Statlige virksomheter i Oslo og Akershus som ikke er medlem av OK stat

Virksomheter	Antall lærlinger	
	Kontor- og adm.	IKT-service
Arbeids- og sosialdepartementet (er medlem)		
- NAV ³	2	
- NAV Pensjon	-	-
- Pensjonstrygden for sjømenn	-	-
- Statens Arbeidsmiljøinstitutt	-	-
- Statens Pensjonskasse	1	
- Trygderetten	-	-
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	-	-
- Barne-, ungdoms og familiedirektoratet	-	-
- Barneombudet	-	-
- Bufetat ⁴	-	-
- Barne-, ungdoms- og familieetaten region Oslo	-	-
- Forbrukerombudet	-	-
- Forbrukerrådet	-	-
- Integrerings- og mangfolddirektoratet	-	-
- Likestillings- og diskrimineringsombudet	-	-
- Statens Institutt for forbruksforskning SIFO	-	-
Finansdepartementet	-	-
- Direktoratet for økonomistyring	-	-
- Finanstilsynet	-	-
- Oljeskattekontoret	-	-
- Skatt Øst ⁵ (Akershus)	-	-
- Skattedirektoratet	-	-
- Skatteopplysningen	-	-
- Statistisk Sentralbyrå	-	-
- Toll- og avgiftsdirektoratet	-	-
- Tollregion Oslo og Akershus	-	-
Forsvarsdepartementet	-	-
- Forsvarets forskningsinstitutt	-	-
- Forsvarsbygg	-	-
- Nasjonal Sikkerhetsmyndighet	-	-
Helse- og omsorgsdepartementet (er medlem)	1	
- Folkehelseinstituttet	-	-
- Helsedirektoratet	-	-

³ NAV Oslo har 20 bydelsavdelinger fra 20 ansatte og oppover. NAV – Søndre Nordstrand har 2 lærlinger

⁴ Bufetat har 11 virksomheter i Oslo og Akershus fra 20 ansatte eller flere

⁵ Skatt Øst har 3 avdelinger i Akershus med 20 ansatte eller flere

Virksomheter	Antall lærlinger	
	Kontor- og adm.	IKT-service
- Helseøkonomiforvaltningen HELFO	-	-
- Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten	-	-
- Nasjonalt pasientskadeerstatning	-	-
- Pasientskadenemnda	-	-
- Statens autorisasjonskontor for helsepersonell	-	-
- Statens Helsetilsyn	-	-
- Statens institutt for rusmiddelforskning SIRIUS	-	-
- Statens Legemiddelverk	-	-
- Statens Strålevern	-	-
Justis- og beredskapsdepartementet (er medlem)	-	1
- Politidirektoratet	-	-
- Asker og Bærum politidistrikt	-	-
- Direktoratet for nødkommunikasjon DNK	-	-
- Follo politidistrikt	-	-
- Kriminalomsorgsdirektoratet	-	-
- Kriminalomsorgen region øst ⁶	-	-
- Kripos	-	-
- Namsfogden i Oslo	-	-
- Nasjonalt ID-senter	-	-
- Oslo Politidistrikt ⁷	-	-
- Politiets fellestjenester	1	-
- Politiets utlendingsenhet	-	-
- Politihøgskolen	-	-
- Riksadvokaten	-	-
- Romerike politidistrikt	-	-
- Sikkerhet og beredskap	-	-
- Statens Sivilrettsforvaltning	-	-
- Utlendingsdirektoratet	-	-
- Utlendingsnemnda	-	-
- Økokrim	-	1
Klima- og miljødepartementet	-	-
- Miljødirektoratet	-	-
- Riksantikvaren	-	-
Kommunal- og moderniseringsdepartementet (er medlem)	2	-
- Datatilsynet	-	-
- Direktoratet for byggkvalitet	-	-
- Fylkesmannen i Oslo og Akershus	2	-

⁶ Kriminalomsorgen region øst har 5 avdelinger i Oslo og Akershus med 20 ansatte eller flere

⁷ Oslo Politidistrikt har 7 avdelinger med 20 ansatte eller flere. Oslo politidistrikt har 1 lærling i dataelektronikerfaget

Virksomheter	Antall lærlinger	
	Kontor- og adm.	IKT-service
- Husleietvistutvalget	-	-
- Statens Kartverk	-	-
Kulturdepartementet	-	-
- Arkivverket	-	-
- Oslo Bispedømmekontor	-	-
- Forvaltningsorganet for opplysningsvesenets fond	-	-
- Kirkerådet	-	-
- Nasjonalbiblioteket	-	-
- Norsk filminstitutt	-	-
- Norsk kulturråd	-	-
- Norsk lyd og blindeskriftsbibliotek	-	-
- Rikskonsertene	-	-
- Riksteatret	-	-
- Språkrådet	-	-
Kunnskapsdepartementet (er medlem)	3	-
- Arkitektur og designhøgskolen i Oslo	-	-
- Høgskolen i Oslo og Akershus studiested Kjeller	2 ⁸	-
- Kunsthøgskolen i Oslo	-	-
- Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT)	-	-
- Norges Idrettshøgskole	-	-
- Norges miljø- og biovitenskaplige universitet (NMBU) ⁹	-	-
- Norges Musikkhøgskole	-	-
- Senter for IKT i utdanningen	-	-
- Statped ¹⁰	-	-
- Universitetet i Oslo ¹¹	-	-
- Universitets- og høgskolerådet	-	-
- Utdanningsdirektoratet	4	-
Landbruks- og matdepartementet (er medlem)	-	-
- Bioforsk ¹²	-	-
- Mattilsynet ¹³	-	-
- Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning	-	-
- Norsk institutt for skog og landskap	-	-
- Statens landbruksforvaltning	-	-
- Veterinærinstituttet ¹⁴	-	-

⁸ Høgskolen i Oslo og Akershus, sentraladministrasjon i Pilestredet er medlem

⁹ NMBU har to store avdelinger, både i Oslo og Akershus (Ås)

¹⁰ Statped har 5 avdelinger i Oslo med 20 ansatte eller flere

¹¹ Universitetet i Oslo har 3 lærlinger i dataelektronikerfaget og 2 lærlinger i laboratoriefaget

¹² Bioforsk har 3 avdelinger i Akershus med 20 ansatte eller flere

¹³ Mattilsynet har 3 avdelinger med 20 ansatte eller flere

Virksomheter	Antall lærlinger	
	Kontor- og adm.	IKT-service
Nærings- og fiskeridepartementet (er medlem)	1	-
- Garanti-instituttet for eksportkreditt	-	-
- Justervesenet	-	-
- Norsk akkreditering	-	-
- Norsk Romsenter	-	-
- Patentstyret	-	-
- Brønnøysundregistrene Oslokontoret	-	-
Olje- og energidepartementet	-	-
- Norges Vassdrags- og energidirektoratet (NVE) ¹⁵	-	-
Samferdselsdepartementet	-	-
- Jernbaneverket ¹⁶	-	-
- Statens Vegvesen øst	-	-
- Statens Havarikommisjon for transport	-	-
- Statens Jernbanetilsyn	-	-
- Vegdirektoratet	-	2
Utenriksdepartementet	-	-
- Direktoratet for utviklings- samarbeid NORAD	-	-
- Fredskorpset	-	-
	-	-
Den norske stats husbank	-	-
Domstolene i Norge	-	-
Riksrevisjonen	-	-
Statsministerens kontor	-	-
Stortinget	-	-

¹⁴ Norges Veterinærhøgskole har 1 lærling i hovslagerfaget

¹⁵ NVE har 2 lærlinger i dataelektronikerfaget

¹⁶ Jernbaneverket er medlem av jernbanesektorens opplæringskontor, men har også mange avdelinger som kan ta inn lærlinger i KA-faget og IKT-servicefaget